

עמותת סיירת חרוב

מוקדש לחברנו לנשק בצלאל יעיר הי"ד שנפל ב- 23 יוני 1967 במהלך משימה משולבת של הסיירת וחיל האוויר

ברפיליה

מאת אילן פרידברג (מחזור המייסדים)

החברה הצעירים במשרד בו עבדתי חשבו שאני גוזמאי בעל דמיון פורה וכדאי שאתחיל לכתוב סיפורי בדים (אז כתבתי). לאחר סיום המסלול בגדוד 202, עת "שאריות הפלוגה" החלו לחפש מקומם במערך הלוחם, פגשתי בקיוסק המיתולוגי של הניה, שהיה צמוד לשער הבסיס בבית-ליד, את רס"ר מימון ז"ל שהיה הרס"פ בפלוגה שלנו (מימון נפל ברצועת עזה במלחמת "ששת הימים"). בין נגיסה ולגימת "תסס" סיפר לי מימון שמקימים בחטיבה סיירת רכובה על ג'יפים, ודעתו הייתה שכ"חולה" ג'יפים, המקום הזה מתאים לי.

מכוון שמימון היה אדם ומפקד מזן נדיר סמכתי עליו לקחתי את הקיטבג ואת תיק האישי ונסעתי לתל-נוף. התייצבתי במשרדו של רס"ן יחיאל אמסלם הי"ד קמ"ן חטיבה 35 (יחיאל אמסלם נפל ברצועת עזה במלחמת "ששת הימים"), וע"י סגן (לימים אל"מ) חזי שלום (מפקדה הראשון של סיירת חרוב) שישב גם הוא במשרד הקמ"ן הכוללתי ברשימת המגויסים ל"חרוב". כך, ברבות הימים הובילו אותי הנסיבות לספר לצעירים שעבדתי איתם במשרד, על גדוד 202 והחוויות שעברתי בהקמתה של "סיירת חרוב" בזמנים שאפילו סמל יחידה לא היה לנו, נסענו עם ג'יפי סיור פתוחים ללא קפל"ד ובלוריתינו המתנפנת ברוח לכדה את מבטן העורג של הבנות בבסיס תל-נוף אשר לוט בעננת ליבידו סמיכה.

בנסיעותינו בארץ זבת חלב וקרב וכ"מדריך זוט"ר למורשת צה"ל, הייתי מצביע ומראה ל"ינוקות" אתרים הראויים לציון, מספר להם - על תצפיות מוסוות מתוך שוחות מסריחות לעבר מוצב ירדני בכפר החולש על שער-הגיא וכמובן הדרך לירושלים, על המקומות בהם ביצענו מארבי ג'יפים בעזרת מכשירי עזר חדשניים בעלי שמות מוזרים, היכן נתקענו בלילה חשוך מדרום לטייבה עם ה-074 (ג'יפ אמיתי) בצד הירדני של הגבול, הצבעתי לעבר עץ גבוה שם בפטרול לילי מתוח בשטח המפורז אחד מהצוות פלט צרור מהעוזי ועשה לחבר'ה "פריזורה", הזכרתי את גבעה 314 שהפכה ברבות השנים לנוה-שלום, גבעה אשר הייתה מטווחת היטב על ידי הירדנים, גלשתי גם לקרבות-48 שאירעו באזורים בהם פעלנו ועוד כהנה וכהנה. מפאת נימוס אלמנטרי מפתיע, ה"זאטוטים" עטו על פרצופם ארשת הקשבה של תלמידי חכמים בשיעורי הדרכה של מצוות "פרייה ורבייה", אולם כנראה לא האמינו לאף מילה שיצאה מפי. הזלזול במורשת הגדיש את הסאה כאשר ביצענו עבודה בר"ח דיזנגוף אשר בכרך הגדול, שם אמרו לי החצופים בחיוך ארסי שהם בטוחים ששכבתי מארב בברכת המזרקה בכיכר, יחד עם יהודה המכבי, בר-כוכבא וההוא בלי היד.....נעלבתי. "קיסרתי" בליבי על "דור שאינו יודע את יוסף" וחיפשתי נואשות דרך להציל את כבודי הרמוס. והנה ביום אביבי נהדר שטוף קרני שמש מלטפות כמאמר המשורר, אני נוסע באזור תעשייה מודיעין בחברת זאטוט מחבורת יונקי הדדיים שעובדים איתי ולפתע רגלי סוחטת את דוושת הברקס באגרסיביות של חזיר יבלות שחטף כדור בעכוז.

"מה קרה, למה עצרת? למה אתה מסתכל על הגבעה?" שואל הדרדק.
"ברפיליה!" אני אומר לו "אתה יודע כמה זיעה וכדורים נשפכו פה?"
"מה זה ברפיליה?" שואל הבור.

הסתכלנו לעבר גבעה שיש עוד מאות כמוה באזור: גבעה מכוסה צמחיית אביב ירוקה, עץ שקדיה קטן ושיח סברס נמוך שהדליק לי את נורת זיהוי הזכרונות, כי ידעתי ששיחי סברס שימשו כגדרות בין חלקות הבתים. אני חוצה את גדר תחום אזור התעשייה, כשחברי נשרך אחרי באי רצון, אני מסביר לו שבעצם הגבעה הזאת היא אחד המכשולים בהסכם שלום עם "הישמעאלים". הוא מסתכל עלי ברחמנות ואינו מבין איך לא לקחו לי את הרישיון על סעיף "שוגה בדמיונות שווא". הסברתי לעולל שגבעה זו הייתה כפר קטן- ברפיליה שתושביו ברחו ב-48 ועד כמה שאני יודע, מאן דהוא אמר להם שיברחו לפני שהציונים יבואו ויעשו מהם "קניידלך של ליל-סדר". מאחר והם לא שמעו על קניידלך וגם לא על ליל- סדר ולא ידעו מה תפקידם של קניידלך בליל- סדר, לא לקחו סיכון, ארזו מיטלטליהם ועברו לגור בבית- סירא, רמאללה ועוד מספר אתרי נופש בצד הירדני שם אף אחד לא יכריח אותם להיות קניידלך של ליל-סדר. הברנש אחוז הפקפוקים שניגרר אחרי בלית בררה, מוצא דמיון רב בין אפי המתנוסס לתפארת לבין אפו של הברון מינכאוזן אבל שותק מטעם של "והדרת פני זקן". בהגיענו לפסגת הקלימנג'רו או כך לפחות הרגשתי לפי הלמות המשאבה המקרטעת בחזי וקצב כניסת האויר לראותיי- נגלה לעינינו נוף שמשתרע דרומה לגבעות פארק קנדה רכס התותחים ולטרון, בכיוון מערב- גימזו בואך מישור החוף ובאופק עננת ערפיח מעל ג'ונגל הבטון של עיר ללא הפסקה. בגבינו לוחצת מודיעין, מכרסמת את הירוק שנתר ומאיימת לבלוע את אשר נקרה בדרכה. בין שיחי סברס אנחנו מגלים גיבובי אבנים וחבית פח חלודה מעוכה ומחוררת - עדות למבנים שנשכבו מעצם הטראומה של פגישה עם פרי המצאתו חלוקת הדעות, הפורמולה הזו של השוודי אלפרד ברנרד משהו.....אה, כן, נובל. ההוא מהדינמיט.....על האדמה מצאנו תרמילי רובה בקוטר שאולי מוכר לכבודו- 7.62, המצביעים על ירי נק"ל (נשק

קל לגבר) מנשקם של דורות צנחנים שבו"זים (שאיברם נותץ) שהסתערו בחמת זעם על מטרות דמות דוממות. ליתר דיוק היו אלה תרמילי כדורים של רומ"ט FN בלגי שהיה נשק תקני בצה"ל כשחייל ישראלי ידע עדיין מה זה "מסטינג". אני מספר לספקן על תרומתו של חברו האמיץ ללא חת במאמץ המלחמתי של צבא העם הנאור באזור. על אימונים, מארבים וסיוורים לאורך גדר הגבול שגובהה היה כגובה עז ממוצע ותושבים מקומיים שברוב חוצפתם היו חוצים אותה הלך ושוב כאילו הייתה אוטוסטראדה. הזכרתי גם את התצפיות לעבר הכפרים והמוצבים בצד הירדני, תצפיות שהיו זמן איכות של מנוחה וקריאה כי לא היה אף אחד שיבלבל לך את המח. בין יתר המשימות, היה עלינו למנוע מעדרי כבשים ירדניות עוינות לחצות את גדר הגבול שחס ושלום לא ילחנו עשב בר ישראלי יקר מפז, כי הרי ידוע לכל שהדשא של השכן תמיד ירוק יותר. גולת הכותרת של הפעילות הייתה לסלק בכח "אש מתונה" דהיינו- הפעלת נק"ל, מרגמות, טנקים ותותחים, אל מול כח טרקטורים ירדנים שהעזו להכנס לשטח ההפקר על מנת להפגין שליטה טריטוריאלית על מאתיים מטרים של אדמת טרשים מחורבנת ספוגת דם שלא גדל בה מאומה. באופן תמוה פרצו תקריות האש כאשר המפקדים משני צידי הגבול היו משועממים, אבל אף פעם לא בזמני הארוחות. אני זורק מבט לעבר חברי העולל שעקבות "מטרנה" בזויות פיו, בוחן את התרשמותו ואני מזהה בעיניו מבט מזלזל שלא מוצא חן בעיניי בעליל. תאי מוחו האפורים מנסים לעכל ולעבד את כמות החומר, ומאחר שאני יודע למה מסוגל מוחו, הרי לא נראה לי שקלט על מה אני שח וכנראה אומר לעצמו: "על איזה גבול ההוזה הזה בכלל מדבר? איזה גבול ואיזה נעליים, הרי אנחנו פה במרכז הארץ ליד המרכז המסחרי במודיעין!" ארשת פניו מצביעה על חוסר אמון מוחלט הגובל בזילזול מלווה בשביב של רחמנות שמרמז שמוטב היה שאכנס בדחפיות למסלול של טיפול פסיכיאטרי אינטנסיבי. כאשר ראיתי שאני מבזבז זמני על דרדק ננס חסר אמונה, תארתי בקיצור הסתערויות גבורה בתרגילי ירי שונים ומשונים על מטרות וחביות פח שעם חלוף הזמן הפכו אותנו לכלבי מלחמה מיומנים. אספתי למזכרת תרמילי "עוזי" (נשק פוטוגני) ומספר תרמילים בקליבר 7.62 עם הטבעת תאריך משנת 56 ולאחר מכן גלשנו במורד גבעת הגברים. על פניו של הדרדק אני עדיין רואה חיוך מזלזל של ספקנות מתריסה כאחד שחושב שהחלפתי את שם משפחתי ממינכאוזן לשם משפחתי הנוכחי מחמת הבושה. אני, שמאוכזב מן לוויתיי ומחפש דרך לאמת את שסיפרתי לו על מנת לקבל את הכבוד המגיע לי, זוכה, בתזמון מדויק, בחיוך מאלילת המזל "טיכה היפיפייה היווניה" שהייתי זקוק לה נואשות. האמת היא שעד ליום זה חשבתי לתומי שהאלילה הייתה המצאה של שדרני משחק בו אנשים במכסיות קצרים יורקים ללא הפוגה על כר-דשא ירוק, מגרדים בקמצוץ מבושיהם בנימרצות תמוהה, מקללים ופורקים תסכולם על כדור מעור של חיה חסרת מזל ובחוסר הגיון ניסתר מקבלים על כל אלה טבין ותקילין.

והנה למרגלות הגבעה, "טיכה" היפה זימנה לי טרקטור "מייסי פרגוסון" אדום, עתיק וחבוט, מהסוג שרואים רק במוזיאון המהפכה התעשייתית. אדם משופם כבן חמישים ומשהו (לך תדע בגיל הזה) יורד מהטרקטור ומתקן את הגדר שמפרידה בין הגבעה לאזור התעשייה של מודיעין. אנחנו ניגשים אליו ואני מפתח איתו שיחת זקנים הרואים את החושך בקצה המנהרה.

לשאלתי: "שלום, מה זאת הגדר הזאת?" מספר לנו הברנש הנחמד שעד כאן זה השטח של קיבוץ שעלבים, וכי הוא עובד בקיבוץ ושלחו אותו לתקן את הגדר. אומר במבטא של בן דוד רחוק מהצד המשפחתי של סבתא רבתא "הגר".

אני שואל את בן דודי את שאלת היום: "תגיד אתה יודע במקרה מה זאת הגבעה הזאת?" והוא עונה את תשובת השנה: "בטח זה היה ברפיליה". "וואלה מה אתה אומר? ומאיפה אתה אם מותר לשאול?" סחבק שואל בחוצפה צברית טיפוסית.

"אני גר בבית-סירא אבל המשפחה שלי באה לשם אחרי המלחמה ב-67. זה מקום שאתם לא שמעתם עליו אולי אחד קילו מהבנזין של באב-אל-וואד" אמר (ללא הפסקת מים). חברי שהפך בינתיים למעריץ נלהב שלי מתערב בשיחה ואומר לשחרחר: "תגיד לו, תגיד לו מאיפה אתה אין מטר שהוא לא מכיר"

ואני, בהבלחת מח נדירה אצלי, זורק לחלל האויר את פצצת האל-חזור האולטימטיבית ויורה! "עכשיו נזכרתי מאיפה אני מכיר אותך! אתה מהכפר דיר-איוב אני זוכר אותך כשהיית ילד היית יורד עם חמור וג'ריקנים להביא מים מהמעין (עין אל בלאד- עין בלוט) ממלא מים בג'ריקנים משתין ליד עץ החרוב ועולה לכפר דרך השביל. אני אפילו זוכר שלפעמים הייתה באה אתך גם אמא שלך" אמרתי (ללא הפסקת שתיה).

שני הליצנים בהו בי בעיני עגל וניסו לעכל את סופת האינפורמציה שפגעה בעור תופם. לאחר מספר שניות של דממת הים הפצצה, הצליח בן דודי המשופם לגמגם בצרידות חלושה. "זאת לא הייתה אמא שלי זאת הייתה אחות שלי נבילה".....